

Sygn. akt II PK 152/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa R. W.
przeciwko S. Spółce z o.o. w W.
o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 lutego 2015 r., sygn. akt III APa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza na rzecz adwokata G. C. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w W. kwotę 8100 zł (osiem tysięcy sto)
podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód ostatecznie żądał zasądzenia 250 000 zł tytułem zadośćuczynienia za mobbing. Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 12 grudnia 2013 r. oddalił powództwo o zadośćuczynienie. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 11 lutego 2015 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego.

Wyrok Sądu Apelacyjnego powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu, zaskarżył w części, to jest w zakresie rozstrzygnięcia merytorycznego, nie obejmując zakresem zaskarżenia postanowienia o

nieobciążaniu powoda kosztami postępowania oraz postanowienia o przyznaniu kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnikowi z urzędu.

Zarzucono naruszenie art. 94³ § 2 k.p. poprzez: (-) uznanie, że nie stanowią nękania zachowania przełożonych i współpracowników powoda, podczas gdy z zeznań świadków uznanych w sprawie za wiarygodnych wynikało, że powód był pomijany w przydziale pracy, a praca mu powierzana była poniżej jego kwalifikacji, powód był słownie poniżany, a także był kwestionowany jego autorytet jako specjalisty w swojej dziedzinie, przełożony powoda stosował względem niego praktykę, której nie stosował wobec innych pracowników polegającą na pochyłaniu się i wpatrywaniu w monitor komputera, na którym pracował powód; (-) przyjęcie, że w zakresie pojęcia mobbingu mieści się zachowanie (stan) pracownika polegający na poczuciu bezradności i bezbronności, podczas gdy powołany przepis definiuje mobbing poprzez katalog zachowań mobbera oraz potencjalne skutki tych zachowań w środowisku pracy oraz skutek w postaci wywołania u pracownika zaniżonej oceny przydatności zawodowej, nie wskazując w tym zakresie na konieczność istnienia stanu bezradności i bezbronności, co uprawniałoby sąd do przyjęcia, że jedynie bierność i apatia po stronie pracownika wypełniają przesłanki mobbingu. Zarzucono również naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 385 k.p.c. polegające na niewłaściwej ocenie zarzutu apelacyjnego naruszenia art. 286 k.p.c., art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c. oraz art. 328 § 1 k.p.c. dotyczącego bezzasadnego przyjęcia, że przeprowadzone opinie biegłych psychiatry i psychologa są wiarygodne, mimo że wnioski płynące z opinii pisemnych i ustnych są niejednoznaczne i niekompletne, a także oddalenie wniosku o przeprowadzenia dowodu z opinii nowych biegłych.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na oczywistą sprzeczność zaskarżonego orzeczenia z obowiązującymi przepisami prawa, a mianowicie art. 94³ § 2 k.p. oraz art. 385 k.p.c. oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Pełnomocnik skarżącego wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone przez skarżącego w całości ani w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ramach tzw. przesądu Sąd Najwyższy bada, czy w sprawie występują okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.). Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w ramach przesądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572).

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadnia jej oczywistą zasadnością.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano wielokrotnie, że odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Oznacza to, że skarżący musi wykazać, w czym – w jego ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Należy podkreślić, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia jej do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, czy postanowienie Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2015 r., I PK 68/15). Tym samym szczególna podstawa przesądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego (czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych) wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551).

Skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w przedstawionym wyżej znaczeniu.

W ocenie Sądu Najwyższego analiza zaskarżonego wyroku nie pozwala zidentyfikować wskazanych przez skarżącego naruszeń prawa materialnego oraz procesowego, które byłyby oczywiste, tj. widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Odnośnie zarzutu rażącego naruszenia art. 94³ § 2 k.p., Sąd Apelacyjny wykładając ten przepis, kierował się jego treścią oraz wykładnią przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym w wyroku Sądu Najwyższego z 11 lutego 2014 r., I PK 165/13 (LEX nr 1444594), w którym stwierdzono m. in, że „z definicji mobbingu wynika, że mobbing polega na wrogim i nieetycznym zachowaniu, które jest kierowane w sposób systematyczny przez jedną lub więcej osób, głównie przeciwko jednej osobie, która na skutek mobbingu staje się bezradna i bezbronna, pozostając w tej pozycji poprzez działania mobbingowe o charakterze ciągłym”. Uwzględniając ustalone w tej sprawie okoliczności faktyczne, Sąd Apelacyjny nie podzielił oceny powoda, że ten był ofiarą mobbingu, uzasadniając to w szczególności tym, że: (-) przyczyną konfliktu powoda z przełożonymi była inna wizja powoda co do funkcjonowania pozwanego przedsiębiorstwa; (-) powód nie był w konflikcie osobą bezradną i bezbronną; (-) stosowane przez pracodawcę kary miały umocowanie w przepisach kodeksu pracy; (-) nie potwierdziły się zarzuty co do sposobu traktowania powoda przez przełożonych, co miało przejawiać się w drwiącym tonie głosu dyrektora; (-) działania pozwanego pracodawcy nie polegały na nękanii lub zastraszaniu. Z kolei, jeżeli chodzi o zarzut naruszenia art. 385 k.p.c., oddalenie wniosku o dodatkową opinię biegłych psychiatry i psychologa Sąd Apelacyjny uzasadnił tym, że czynność procesowa w postaci dopuszczenia dowodu z opinii biegłych sądowych psychiatry i psychologa celem ustalenia stanu zdrowia powoda i jego ewentualnego związku z nagannym zachowaniem pracodawcy, powinna nastąpić dopiero po ustaleniu, że takie naganne zachowanie miało miejsce; a w tej sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, że pracodawca dopuścił się nękania powoda. Tym samym dowód z opinii biegłych psychiatry i psychologa dopuszczony przez Sąd pierwszej instancji Sąd Apelacyjny uznał za zbędny.

Mając na względzie powyższe, stawiane przez skarżącego zarzuty, w ocenie Sądu Najwyższego, nie mają charakteru kwalifikowanego. Tym samym nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., postanowiono jak w sentencji.

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 8 pkt 7 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 5 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, a także § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801) oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.